

แนวทางการออกแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ Guidelines of a Façade Design for Convenience Store in Commercial Building

ปิยกุล มาบุญธรรม (Piyakun Mabuntham)* ดร.สุรกันต์ รวยสูงเนิน (Dr.Surakarn Ruaisungneon)**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งของรูปแบบร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ ขนาด 1 คูหาที่ตกแต่งด้วยเปลือกหุ้มอาคารที่มีความโดดเด่นสะดุดตา เป็นจุดสนใจของผู้มาใช้บริการและสามารถแข่งขันกับร้านสะดวกซื้อประเภทเดียวกันได้ โลกในยุคปัจจุบันนี้ธุรกิจการค้าปลีกเข้ามามีส่วนสำคัญกับระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ แม้กระทั่งเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมทั้งการขยายตัวอย่างรวดเร็วของธุรกิจค้าปลีกทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจร้านค้าปลีกที่ต้องการจะดำเนินกิจการต่อก็ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดหรือร้านสะดวกซื้อจึงต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบร้านค้าปลีกให้มีความน่าสนใจ ทันสมัย มีเอกลักษณ์และมีนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถดึงดูดใจให้ผู้บริโภคเข้ามาใช้บริการ

ABSTRACT

This research is to study as an alternative to convenience store formats in the type of commercial building 1 unit. Booths decorated with buildings that are striking and distinctive. Is the focus of users and able to compete with convenience stores in the same category, Nowadays, the retail business is very important to the national economy. Economic changes Management. Even new technology, including the rapid expansion of retailing, gives consumers more options to buy products.

Therefore, retailers or convenience owners want to continue their business, stores must focus on designing retail stores that are attractive, modern, unique, and with new innovations that can attract consumers to use the service.

คำสำคัญ: เปลือกหุ้มอาคาร ร้านสะดวกซื้อ อาคารพาณิชย์

Keywords: Façade, Convenience store, Commercial building

*นักศึกษา หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

ธุรกิจการค้าปลีก มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศมูลค่าของธุรกิจค้าปลีกจึงสะท้อนพฤติกรรมและปริมาณการบริโภคของประชาชนได้เป็นอย่างดี แต่ในสภาวะปัจจุบันธุรกิจการค้าปลีกรายย่อยในประเทศไทยได้ประสบปัญหาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ของทุนนิยมไร้พรมแดนที่ก้าวกระโดดและรุกคืบเข้ามาอย่างรวดเร็ว ซึ่งจุดเด่นของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ที่ใส่ใจและดึงดูดลูกค้าเข้ามาใช้บริการคืออาคารสถาปัตยกรรมภายนอกที่มีเอกลักษณ์และมีลักษณะที่โดดเด่น มีสินค้าให้เลือกอย่างหลากหลายและราคาถูก สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการดึงดูดลูกค้าเข้ามาใช้บริการภายในร้านเป็นจำนวนมาก

สิ่งที่สำคัญอีกอย่างคือสถาปัตยกรรมภายนอกอาคารที่มีเอกลักษณ์และมีลักษณะที่โดดเด่น เป็นที่สะดุดตาและดึงดูดใจของกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งการบริการ และการอำนวยความสะดวกในการจับจ่ายซื้อสินค้า การมีสินค้าให้เลือกอย่างมากมาย การมีเครื่องอำนวยความสะดวก บรรยากาศที่โปร่งโล่ง มีแสงสว่างอย่างทั่วถึงไม่รบกวนเหมือนร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมและจุดสังเกตของร้านสะดวกซื้อที่ง่ายต่อการสังเกตจุดแรกๆ คือ สีร้าน ป้าย กล้องไฟ โลโก้ ชื่อร้าน ซึ่งรูปลักษณ์ภายนอกนั้นมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการร้านสะดวกซื้อเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในปัจจุบัน การตกแต่งอาคารพาณิชย์เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายเพื่อเป็นการดึงดูดลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการ มีทั้งการตกแต่งภายในและตกแต่งโดยรอบตัวอาคารเพื่อสร้างเอกลักษณ์ของอาคารให้ดูโดดเด่นเรียกสถาปัตยกรรมในการตกแต่งห่อหุ้มอาคารนี้ว่า ฟาซาด (Facade) ซึ่งโดยส่วนมากแล้วนั้น นิยมผลิตจากวัสดุที่เป็นโลหะ อลูมิเนียม คอนกรีต หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ให้ความแข็งแรงและที่เห็นได้ชัดเจนคือการออกแบบเปลือกหุ้มอาคารให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจโดยการนิยมนำมาตกแต่งอาคารพาณิชย์ ร้านสะดวกซื้อเพื่อให้อาคารดูโดดเด่น สวยงามเป็นเอกลักษณ์ สามารถดึงดูดลูกค้าหรือผู้บริโภคให้เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมากขึ้นกว่าเดิมโดยส่วนมากแล้วสถาปัตยกรรมฟาซาดจะพบเห็นได้ตามร้านค้าปลีกแบบใหม่ในเมืองใหญ่ที่มีการแข่งขันสูงทางธุรกิจ

จากปัญหาสภาพเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น รวมถึงการขยายตัวของเมืองทำให้เกิดการทยอยปิดตัว ร้านโชห่วย ซึ่งยิ่งเวลาผ่านไปร้านโชห่วยยิ่งน้อยลง ด้วยสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอย รวมถึงร้านสะดวกซื้อยอดนิยมที่เปิดตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้คนเลือกไปซื้อร้านเหล่านั้นกันมากขึ้น โดยทุกวันนี้กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ ซื้อของแต่ละครั้งก็ไม่ได้เยอะมาก จึงทำให้สภาพเศรษฐกิจของร้านไม่ได้ดี รวมถึงพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน พบว่าหลายคนหันมาสั่งซื้อของออนไลน์กันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสินค้าอุปโภค หรือบริโภค เนื่องจากสะดวกและไม่เสียเวลาในการเดินทางออกนอกบ้าน เนื่องจากแรงจูงใจในการเข้าเลือกซื้อในร้านสะดวกซื้อประเภทโชห่วยน้อยลง ทั้งในเรื่องความสวยงามและความสะดวกสบาย ในการเลือกซื้อสินค้า ปัญหาและอุปสรรคของร้านค้าสะดวกซื้อหรือโชห่วย ได้แก่ ประเภทสินค้าที่ขายในร้านไม่มีความหลากหลายเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับร้านค้าปลีกสมัยใหม่หรือห้างค้าปลีกสมัยใหม่ ร้านค้าปลีกดั้งเดิมไม่มีการตกแต่งร้านค้าของตนเองให้ทันสมัย ขาดการจัดสินค้าให้เป็นระบบ ไม่มีป้ายบอกราคาที่แน่นอนชัดเจน รวมถึงไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องบันทึกเงินสดที่จอถลอกและอื่นๆ ราคาสินค้าสูงกว่าในร้านค้าปลีกสมัยใหม่ และไม่ให้เสรีภาพในการเดินเลือกซื้อสินค้าแก่ผู้บริโภคทำให้ความต้องการซื้อของผู้บริโภคลดลง

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยต้องการศึกษา เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการแข่งขันและสามารถขยายส่วนแบ่งทางการตลาดให้กับร้านสะดวกซื้อหรือร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมผู้วิจัยจึงต้องการออกแบบการตกแต่งเปลือกหุ้มอาคารเพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ประกอบการค้าปลีกแบบดั้งเดิมที่จะได้นำไปปรับปรุงอาคารร้านค้าของตนเองให้มีรูปแบบเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความโดดเด่น สวยงาม สะดุดตาเป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งการใช้วัสดุตกแต่งที่ราคาไม่แพงและง่ายต่อการบำรุงรักษา การปรับเปลี่ยนเปลือกหุ้มอาคารแบบนี้จะเป็นการช่วยดึงดูดและส่งผลทำให้มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการในการซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นและเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ สิ่งเหล่านี้จะเป็นจุดขายที่จะทำให้ผู้บริโภคหันกลับมาใช้บริการซื้อสินค้า

เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมรวมทั้งสามารถแข่งขันกับแฟรนไชส์ร้านสะดวกซื้อที่เป็นร้านค้าปลีกแบบใหม่ของทุนต่างชาติได้อย่างทัดเทียมกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบวัสดุและการตกแต่งของเปลือกอาคารร้านสะดวกซื้อที่เหมาะสม
2. เพื่อออกแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา

วิธีการวิจัย

โครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบประสานวิธี <Mixed Method Research> ซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบลำดับวิธี <Sequential Mixed methods> เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการออกแบบ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งเป็น 3 ช่วงการศึกษา

ช่วงการศึกษาที่ 1 การศึกษาภาพรวมจากการทบทวนวรรณกรรมโดยทำการศึกษาวิธีการดำรงชีวิตของผู้บริโภค รูปแบบร้านสะดวกซื้อในปัจจุบัน การเลือกใช้วัสดุ งบประมาณ การบำรุงรักษา การสร้างอัตลักษณ์เปลือกอาคาร

ช่วงการศึกษาที่ 2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม สภาพปัญหาร้านสะดวกซื้อ ค้าปลีก ใน จ.ขอนแก่น, พฤติกรรมผู้บริโภค, สัมภาษณ์เจ้าของร้าน.

ช่วงการศึกษาที่ 3 การออกแบบและประเมินผล โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและข้อมูลภาคสนาม มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อกำหนดและสร้างแนวทางในการออกแบบ และทดลองออกแบบจำนวน 3 แบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผล และให้คำแนะนำ จากนั้นทำการพัฒนาแบบ และสรุปผลการออกแบบ ซึ่งแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการ ในช่วงที่ 2 และ ช่วงที่ 3 ดังนี้

ขั้นตอนในการกำหนดแนวทางการออกแบบเปลือกหุ้มอาคาร

1. การกำหนดประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพของการออกแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อ

1. การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการของผู้ใช้บริการร้านสะดวกซื้อ
2. การสร้างแบบประเมินประสิทธิภาพของแบบเปลือกอาคารร้านสะดวกซื้อ
3. การประเมินประสิทธิภาพของแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อ
4. สถิติที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อ

ขั้นตอนในการออกแบบเปลือกหุ้มอาคาร

การวิจัยการออกแบบเปลือกหุ้มอาคารของร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ

ร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

เป็นลักษณะอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น หน้ากว้าง 6 เมตร ซึ่งเป็นอาคารพาณิชย์ที่มีการขายของ
ขายอยู่แล้ว อยู่ในตัวเมืองขอนแก่น และเนื่องจากขนาดของอาคารพาณิชย์ที่ เห็นได้ทั่วไปจะมีขนาดอยู่ที่หน้ากว้าง 4-6
เมตร ทำให้สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาร้านสะดวกซื้ออาคารพาณิชย์อื่นๆได้

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

1.2.1 ผู้เกี่ยวข้องกับงานวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม จำนวน 5 คน

คือ ผู้เชี่ยวชาญทางสถาปัตยกรรมเลือกหุ้มอาคารที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการ
ออกแบบเลือกหุ้มอาคาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบด้านสถาปัตยกรรมและผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด

1.2.2 ผู้ประกอบการที่มีกิจการร้านสะดวกซื้อเป็นของตนเอง 10 ร้าน

ผู้ประกอบการที่มีกิจการร้านสะดวกซื้อเป็นของตัวเองที่เปิดร้านค้า มาเป็นเวลานานและเป็น
ร้านในลักษณะ ในอาคารพาณิชย์ ทำการประเมินแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ของแบบเลือกหุ้มอาคาร
ร้านสะดวกซื้อ

1.2.3 ผู้ใช้บริการที่นิยมใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 100 คน

ผู้ใช้บริการที่ ชื่อของร้านสะดวกซื้อเป็นประจำทุกสัปดาห์อย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดย
การคัดเลือกผ่านทางแบบสอบถาม

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการออกแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคาร
พาณิชย์ 1 คูหา ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตของงานวิจัย แบ่งออกเป็น 5
ขั้นตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 กระบวนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้ง
แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ประกอบการธุรกิจร้านสะดวกซื้อในการออกแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภท
อาคารพาณิชย์ 1 คูหา

ตอนที่ 2 กระบวนการสร้างแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา
จำนวน 3 แบบ ผู้วิจัยจะสร้างแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา โดยคำนึงจาก
หลักเกณฑ์ 3 หลักเกณฑ์ดังนี้ โดยใช้เครื่องมือ สร้างแบบประเมินเพื่อออกแบบร้านสะดวกซื้อจากอาคารพาณิชย์ 1 คูหา

1. หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ ซึ่งอ้างอิงจากหลักการออกแบบเลือกอาคาร ร้านสะดวกซื้อ
(Vooedt&Wegen,2001) ประกอบด้วย

1.1 ด้านการใช้งาน (Function) เป็นการประเมินความพึงพอใจส่วนใช้งานเลือกอาคารประกอบด้วย

1) ความแข็งแรง ทนทาน ของเลือกอาคาร มีประโยชน์ ต่อการใช้งาน

2) ดูแลรักษาง่าย ไม่ต้องรักษาความสะอาดมาก และทนแดดทนฝน

3) ความปลอดภัย ในการใช้งาน

1.2. ด้านสุนทรียศาสตร์ หรือความงาม (Aesthetics) เป็นการประเมินการตกแต่งเลือกอาคาร

1) ความสวยงาม

2) บรรยากาศในหน้าร้าน เช่นการใช้ป้ายสัญลักษณ์ กราฟฟิก การให้สีและแสงสว่าง

2. หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต เป็นวัสดุที่ใช้ในการผลิตเลือกหุ้มอาคาร ประกอบด้วย

2.1 ใช้วัสดุที่มีราคาเหมาะสม

2.2 ใช้วัสดุที่มีตามท้องตลาด

2.3 ใช้วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน

3. หลักเกณฑ์ทางด้านการประเมินความพึงพอใจ

3.1 ด้านรูปแบบและความสวยงาม

3.2 ด้านความน่าเชื่อถือ

3.3. ด้านการตอบสนองความพึงพอใจในการใช้งาน

ตอนที่ 3 กระบวนการวัดความพึงพอใจของแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา จำนวน 3 แบบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1 คือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบเปลือกหุ้มอาคารประเมินประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ 3 หลักเกณฑ์การประเมิน โดยแตกต่างจากที่กลุ่มที่ 2 คือผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการที่มีกิจการร้านสะดวกซื้อ และกลุ่มที่ 3 คือผู้ใช้บริการที่นิยมใช้บริการซื้อสินค้าจากร้านสะดวกซื้อจะประเมินประสิทธิภาพเฉพาะ 2 หลักเกณฑ์การประเมินคือหลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบและหลักเกณฑ์ทางด้านการประเมินความพึงพอใจ

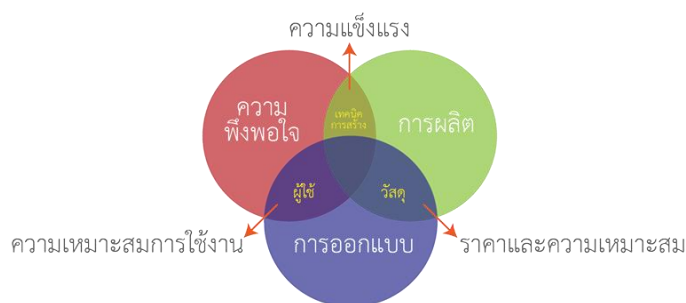
ซึ่งการประเมินนี้ นอกจากความถูกต้องในการออกแบบตามหลักการออกแบบและความงามที่ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบแล้วนั้น ยังสามารถประเมินความพึงพอใจจากผู้ประกอบการที่จะนำไปใช้และความดึงดูดใจหรือความชื่นชอบของกลุ่มผู้ใช้บริการด้วย

ตอนที่ 4 กระบวนการสร้างแบบสามมิติเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา ครั้งที่ 2 จำนวน 1 แบบ โดยนำผลการประเมินประสิทธิภาพของตอนที่ 3 ทั้ง 3 แบบมารวมและปรับแบบตามผลการประเมินเพื่อสร้างแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา

ตอนที่ 5 กระบวนการวัดความพึงพอใจของแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา ครั้งที่ 2 จำนวน 1 แบบโดยแบบประเมินผลประสิทธิภาพซึ่งแบ่งตามปัจจัยที่ใช้ในการออกแบบได้เช่นเดียวกับในตอน 3 อีกครั้ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดวิธีการในการออกแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา เพื่อให้ได้แบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา ที่มีประสิทธิภาพได้ตามแผนภาพดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการสร้างเปลือกหุ้มอาคาร ใช้หลักการออกแบบ ร่วมกับการผลิตและประเมินความพึงพอใจ ซึ่งทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับผู้ใช้งาน วัสดุที่ใช้และเทคนิคในการสร้าง เพื่อให้เกิดความแข็งแรง คงทน ราคาที่เหมาะสมและเหมาะสมกับการใช้งานด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อนำไปแสดงต่อผู้เชี่ยวชาญที่ได้กล่าวมาข้างต้นเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำแบบประเมินประสิทธิภาพของแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อจำนวน 3 แบบ

2. ทำการนำเสนอแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหาพร้อมข้อมูลรายละเอียดประกอบแบบจำนวน 3 แบบคือแบบ A แบบ B และแบบ C ด้วยภาพสามมิติและตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมเลือกหุ้มอาคารที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบเลือกหุ้มอาคารมากกว่า 5 ปีขึ้นไปจำนวน 5 ท่าน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการที่มีกิจการร้านสะดวกซื้อเป็นของตนเองจำนวน 10 ท่านทำแบบประเมินประสิทธิภาพของแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อ เพื่อนำผลการประเมินไปวิเคราะห์ต่อไป

การประเมินประสิทธิภาพของแบบเลือกอาคารร้านสะดวกซื้อ

การวิจัยนี้จะทำการประเมินผลจากแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อจำนวน 2 ครั้งครั้งที่ 1 ประเมินประสิทธิภาพของแบบร้านสะดวกซื้อจำนวน 3 แบบคือแบบ A แบบ B และแบบ C โดยการคัดเลือกแบบร้านค้าที่มีคะแนนของการประเมินประสิทธิภาพของแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อมากที่สุดเพียง 1 แบบมาพัฒนาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นทำการประเมินประสิทธิภาพครั้งที่ 2 จำนวน 1 แบบคือแบบ D โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกัน โดยแบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญทางสถาปัตยกรรมเลือกหุ้มอาคารที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการออกแบบเลือกหุ้มอาคารในระดับปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบเลือกหุ้มอาคารมากกว่า 5 ปีขึ้นไปจำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการที่มีกิจการร้านสะดวกซื้อเป็นของตนเองและผู้ประกอบการค้าขายที่มีความสนใจในกิจการร้านสะดวกซื้อที่ยังไม่มีร้านสะดวกซื้อเป็นของตนเอง จำนวน 10 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้เป็นการประเมินประสิทธิภาพของแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินประสิทธิภาพแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อทั้งหมดมาดำเนินการด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis) โดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาวิเคราะห์และต่อยอดสู่การออกแบบ โดยแบ่งรายละเอียดออกเป็น การลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลและการรวบรวมจากเอกสารต่างๆ และผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสื่อความหมายและความเข้าใจตรงกัน ดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการออกแบบจากภาคเอกสารและผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการออกแบบจากภาคเอกสาร ซึ่งวิเคราะห์เกี่ยวกับ บริบทการค้าของทางพื้นที่ในการศึกษา ข้อมูลเรื่องการออกแบบร้านสะดวกซื้อ การออกแบบเลือกหุ้มอาคาร การใช้วัสดุที่ใช้ผลิตตกแต่ง วิเคราะห์กรณีศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ข้อมูลที่สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทั้งด้านการออกแบบและเกี่ยวข้องกับร้านสะดวกซื้อ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ โดยใช้หลักการ ด้านการใช้งาน ด้านสุนทรียศาสตร์ หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต เป็นวัสดุที่ใช้ในการผลิตเปลือกหุ้มอาคารและ หลักเกณฑ์ทางด้านการประเมินความพึงพอใจ

ข้อกำหนดในการออกแบบ

ผู้วิจัยได้มีการกำหนด การออกแบบจากผลการวิเคราะห์ดังนี้

(1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าใช้งานร้านสะดวกซื้อในจังหวัดขอนแก่น คือ สร้างแบรนด์ สีเส้นและรูปแบบของร้าน ส่งผลให้ มีการเข้าถึงคนในท้องถิ่นมากขึ้น

โดยมีข้อเสนอแนะคือ พื้นที่หน้าอาคารควรมีพื้นที่โล่งเพื่อรองรับลูกค้า ที่มาในลักษณะรีบมาจับไปทางเข้าออกของร้านง่ายต่อการเดินเข้าออกตัวอาคารควรสื่อถึงหรือทำให้รู้สึกได้ทันทีว่าเป็นร้าน สะดวกซื้อ การจัดพื้นที่ภายในอาคารเหมาะสมต่อการเป็นร้านค้าสะดวกซื้อ แสงสว่างเพียงพอและการระบายอากาศดี

(2) เปลือกหุ้มอาคาร มีหน้าที่เพื่อการปกป้องอาคารจากสภาพแวดล้อม, การรับแรงต่างๆและการทำหน้าที่เป็นหน้าตาของอาคารจึงควรมี

- รูปแบบทันสมัย จะเหมาะสมต่อการใช้งานที่สะดวกใช้งานที่สุด ซึ่งสรุปการตกแต่ง คือ รูปแบบการตกแต่งที่เรียบง่าย เน้นการเปิดโล่ง ให้เห็นป้ายร้านที่ชัดเจน

- ใช้วัสดุที่สร้างความงาม และความโปร่งโล่งสบาย ราคาไม่แพง โดยวัสดุหลักคือ กระดาษสะท้อนรังสีดวงอาทิตย์ อลูมิเนียมคอมโพสิต และระแนงไม้ ซึ่งง่ายต่อการดูแลรักษา ราคาถูก

- สีเส้นที่ใช้คือ สีดำบนขาว เพื่อให้มีความกลมกลืนและป้ายทำให้ดูทันสมัย

โดยสรุปแล้วนั้น เราใช้ทั้ง 2 ข้อทั้งในการกำหนดแนวทางการออกแบบ โดยจะสรุปแบบออกเป็น 3 แบบด้วยกัน แล้วนำไปตรวจสอบก่อนออกแบบร่าง ครั้งสุดท้าย

กระบวนการออกแบบร่าง

แนวคิดในการออกแบบ ต้องตอบโจทย์ในด้านความสวยงามและความสะดวกสบายในการใช้งานได้เป็นอย่างดี ซึ่งในแบบ A , B และ C จะทดลองออกแบบต่างกันไปเพื่อสรุปแนวทางสุดท้ายให้มีประสิทธิภาพที่สุด

แบบ A จะเป็นการตกแต่งโดยง่าย ปรับปรุงผนังเดิมและเพิ่มเติมการตกแต่งไม่มากนัก

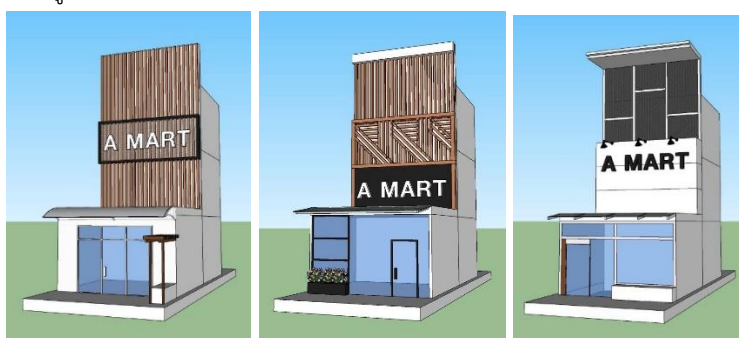
วัสดุ จะเป็นการทาสีตกแต่งผนังอาคารเดิม,ระแนงไม้, กล่องไฟสี, โลโก้

แบบ B ตกแต่งให้เกิดความสวยงามของอาคาร โดยใช้วัสดุหลากหลายมากขึ้น

วัสดุ กรูแผ่นไฟเบอร์ซีเมนต์(ไม้ฝา+แผ่นเรียบ+ระแนง), กล่องไฟสี, โลโก้

แบบ C ตกแต่งโดยใช้วัสดุเรียบง่ายเพื่อให้เห็นโลโก้เด่น โดยเน้นเปิดโล่ง และตกแต่งส่วนอื่น

วัสดุ แผ่นอลูมิเนียมคอมโพสิต, กล่องไฟ, โลโก้

รูปภาพที่ 2 แบบร่างที่ A , แบบร่างที่ B , แบบร่างที่ C

สรุปการประเมินแบบร่าง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกระบวนการวัดประสิทธิภาพของแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา ครั้งที่ 1 จำนวน 3 แบบ คือ แบบ A แบบ B แบบ C โดยคำนึงจากหลักเกณฑ์ด้านการออกแบบ

โดยคะแนนแบ่งออกเป็น ดีมาก = 5, ดี = 4, พอใช้ = 3, ควรปรับปรุง = 2, ใช้ไม่ได้ = 1

โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเปลือกหุ้มอาคาร 5 คนและผู้ประกอบการ 10 คน

ผลการวิเคราะห์แบบร่าง

ประสิทธิภาพของแบบเปลือกหุ้มอาคาร	A	B	C	ข้อเสนอแนะ
หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ				
1. ด้านประโยชน์ใช้งาน(Function)				วัสดุที่ถูกเลือกมาเหมาะสมและ
1.1. ความมั่นคง แข็งแรง ทนทาน ต่อการใช้งานโดยตรงหรือกรณีใช้งานผิดประเภท (Tolerance in function)	3	4	5	แข็งแรงทนทาน ควรง่ายต่อการ
1.2. ความสะดวกต่อทำความสะอาด บำรุงรักษา	4	3	3	รักษาและทำความสะอาดด้วย คอม
1.3. ความปลอดภัยจากการบุกรุก	3	4	4	โพลิต ตกแต่งด้วยตระแกรงเหล็กจึง
1.4. ความยืดหยุ่นต่อการใช้งานอย่างเหมาะสม	4	5	5	มีความเหมาะสมกว่าและใช้ไม่ใน
				ส่วนตกแต่ง
2.ด้านสุนทรียศาสตร์ หรือความงาม				การใช้พื้นหลังสีดำ และตัวหนังสือ
2.1.การจัดองค์ประกอบกราฟิก ตัวอักษร รูปภาพ สี สวยงาม รูปแบบป้ายสัญลักษณ์และกราฟิกสวยงาม	3	5	4	ขาว และสร้างกรอบให้กับป้าย ทำ
2.2. ความน่าสนใจด้านรูปแบบการออกแบบ การตกแต่ง	2	4	5	ให้ เห็นป้ายร้านชัดเจนมากขึ้น
2.3. แสงสว่างภายนอกร้าน	3	3	4	รวมถึงการติดตั้งไฟให้กับป้ายร้าน
				ด้วย
3.หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิตเปลือกหุ้มอาคาร				
3.1 ความเหมาะสมของการเลือกใช้วัสดุโครงสร้างหลัก	4	4	5	วัสดุที่เลือกใช้เหมาะสมและดูแล
3.2. ความเหมาะสมของการเลือกใช้วัสดุส่วนประกอบ และตกแต่ง	3	4	4	รักษาง่าย คือคอมโพลิต ผสมตระ
3.3.ใช้วัสดุเหมาะสมกับความคุ้มค่าด้านราคา	3	3	4	แกรงเหล็ก ทำให้ เกิดมิติและความ
3.4.ความเหมาะสมด้านการผลิต การติดตั้ง การปรับปรุง และต่อเติม	4	3	4	สวยงาม รวมถึงสามารถรองแสงได้
				ด้วย

4.หลักเกณฑ์ทางการประเมินความพึงพอใจ				
4.1.ด้านรูปแบบและความสวยงาม	3	4	5	
การออกแบบตกแต่งเปลือกหุ้มอาคารมีเอกลักษณ์โดดเด่น สามารถแข่งขันกับกลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกันได้				เปลือกหุ้มอาคารมีความโดดเด่นอยู่แล้ว สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบร้านอื่นๆได้
4.2. ด้านความน่าเชื่อถือการออกแบบตกแต่งเปลือกอาคารโดยรวมสามารถดึงดูดลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากขึ้น	3	5	5	
4.3. ด้านการตอบสนองพฤติกรรมการใช้งานแบบตกแต่งโดยรวมเสริมสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากขึ้น	5	3	3	การเพิ่มพื้นที่นั่งหน้าร้าน จะทำให้ลูกค้าสามารถนั่งรอหรือพักหน้าร้านได้

ผลวิเคราะห์จากการออกแบบ

การออกแบบ ตามวัตถุประสงค์ที่มี ทำให้เกิดผลดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบวัสดุ การตกแต่ง ของเปลือกอาคารร้านสะดวกซื้อที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของบริโภค ซึ่งวัสดุที่ถูกเลือกมาเหมาะสมและแข็งแรงทนทาน ควรง่ายต่อการรักษาและทำความสะอาดด้วย คอมโพสิต ตกแต่งด้วยตระแกรงเหล็กจึงมีความเหมาะสมกว่าและใช้ไม่ในส่วนตกแต่ง นอกจากนี้ยังทำให้ เกิดมิติและความสวยงาม รวมถึงสามารถกรองแสงได้ด้วย

การใช้พื้นหลังสีดำ และตัวหนังสือขาว และสร้างกรอบให้กับป้าย ทำให้ เห็นป้ายร้านชัดเจนมากขึ้น รวมถึงการติดตั้งไฟให้กับป้ายร้านด้วย เนื่องจากสีสนจะทำให้ ดูไม่เก่ามากจนเกินไปหากเวลาผ่านไปนาน นอกจากนี้การเพิ่มพื้นที่นั่งหน้าร้าน จะทำให้ ลูกค้าสามารถนั่งรอหรือพักหน้าร้านได้ ทำให้เกิดความสะดวกสบายมากขึ้น

2. เพื่อออกแบบเปลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา

รูปภาพที่ 3 แบบสรุปการออกแบบ

แบบประเมินประสิทธิภาพ

1. การประเมินรูปแบบวัสดุ การตกแต่ง ของเปลือกอาคารร้านสะดวกซื้อที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของบริโภค โดยใช้หลักเกณฑ์ 3 ด้าน ตามปัจจัยในการออกแบบ

1. หลักเกณฑ์ทางการออกแบบ (Design Aspect) ประกอบด้วย

1.1 ด้านประโยชน์ใช้งาน (Function)

1.2. ด้านสุนทรียศาสตร์ หรือความงาม

2. หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต (Production Aspect)

3. หลักเกณฑ์ทางด้านการตลาด (Marketing Aspect)

ซึ่งสรุปได้ว่า การสรุปแบบเลือกหุ้มอาคารใช้การออกแบบและมีการประเมินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ รูปแบบของร้านควรจะมีคามทันสมัย เพื่อที่จะเปลี่ยนภาพลักษณ์ ของร้านสะดวกซื้อให้มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

(2) ด้านสุนทรียศาสตร์ ใช้สีสันทันที่ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายง่าย ดูแล้วทันสมัยอยู่ตลอดและเข้ากันได้กับองค์ประกอบอื่นๆ การตกแต่งด้วยแสงสว่าง เช่นการส่องไฟไปที่ป้าย เป็นต้น

(3) ด้านการผลิตเลือกหุ้มอาคาร ให้เลือกวัสดุในส่วนของการตกแต่งที่ให้ความมั่นคง ง่ายและแข็งแรง อย่าง คอมโพสิต เนื่องจากทนต่อสภาพอากาศและสามารถปรับเปลี่ยนรูปร่างได้ง่าย นอกจากนี้ยังง่ายและสะดวกต่อการทำความสะอาดอีกด้วย และในส่วนของตัวร้านควรโชว์ให้เห็นภายในร้าน จึงควรใช้กระจก เป็นวัสดุหน้าร้านด้วย

(4) ด้านการประเมิน ในการออกแบบ ต้องมีความโดดเด่นจากอาคารด้านหน้า จนเป็นที่สะดุดตา และเข้าใจได้ง่ายว่าเป็นร้านสะดวกซื้อแต่สีสันทันไม่ควร แตกต่างจากบริบทรอบข้างมากเกินไป

2. การประเมินผลจากการออกแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา

จากผลการวิเคราะห์รูปแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบ สามารถสรุปได้ว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ไม่ว่าจะเป็นด้านการออกแบบ, หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิตเลือกหุ้มอาคารและหลักเกณฑ์ทางด้านการตลาดมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ดี

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบวัสดุ การตกแต่ง ของเปลือกอาคารร้านสะดวกซื้อที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของบริโภค ในการออกแบบเลือกหุ้มอาคารนั้นวัสดุที่นักออกแบบนำมาใช้ต้องคำนึงถึงประโยชน์ ประสิทธิภาพและศักยภาพทางด้านการประหยัดพลังงานของอาคาร รวมทั้งความสวยงาม คงทน และความแข็งแรงรวมทั้งบริบทของท้องถิ่น ทั้งนี้รวมถึงการคำนวณโครงสร้างอย่างแม่นยำเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้อาคาร ส่วนวัสดุที่นำมาตกแต่งเปลือกอาคารจะต้องตอบโจทย์ของสถาปนิก และเจ้าของอาคารว่าต้องการจะสื่อไปในรูปแบบใดเพื่อจะเลือกใช้วัสดุได้อย่างเหมาะสม การที่จะออกแบบเปลือกอาคารได้ดี จะต้องรู้ว่าวัสดุที่จะนำมาใช้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและสามารถผลิตได้หรือไม่ นอกจากนี้การติดตั้งเปลือกอาคาร ก็สำคัญเช่นกัน เพราะแม้ว่าผู้ออกแบบจะดีไซน์รูปทรง เปลือกอาคารให้มีความสวยงามเพียงใด แต่หากไม่สามารถติดตั้งได้ถูกต้องก็จะทำให้เกิดปัญหาเมื่อใช้งานจริง เช่น อาจทำให้เกิดปัญหาการรั่วซึม ซึ่งการซ่อมแซมภายหลังจะเป็นเรื่องยุ่งยาก อีกทั้งการติดตั้ง เปลือกอาคาร ที่ไม่ถูกต้องจะทำให้เกิดปัญหาด้านความแข็งแรง ปลอดภัยตามมาอีกด้วย ดังนั้นการออกแบบนอกจากจะเป็นการจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้การออกแบบให้มีดีไซน์ สวยงามและแตกต่างแล้ว ยังต้องสามารถผลิตและติดตั้งได้จริงด้วย เนื่องจากหลายครั้งพบว่าผู้ออกแบบ เปลือกอาคารที่มีรูปทรงแปลกใหม่สะดุดตา กลับไม่สามารถผลิตหรือติดตั้งเปลือกอาคาร นั้น ๆ ได้เพราะคุณสมบัติของวัสดุที่เลือกใช้อาจจะไม่สามารถรองรับความต้องการด้านดีไซน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ แนวโน้มการเลือกใช้วัสดุในการออกแบบตกแต่งเปลือกหุ้มอาคารจึงเป็นการออกแบบเพื่อเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ปัจจุบันมีแนวโน้มการเกิดอาคารสีเขียวมากขึ้นตามไปด้วย โดยอาคารดังกล่าวจะทำให้โลกลดการใช้พลังงานสิ้นเปลืองให้น้อยลง

2. การออกแบบเลือกหุ้มอาคารร้านสะดวกซื้อประเภทอาคารพาณิชย์ 1 คูหา

การออกแบบเพื่อใช้วัสดุและแนวทางการออกแบบ ที่มุ่งเน้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาเรื่องการต่อยอดธุรกิจได้เป็นอย่างดี

เบื้องต้น โดยมีฐานข้อมูลต่างๆ สามารถนำมาผลที่ได้จากการวิจัยไปปรับเปลี่ยนแนวความคิดและข้อมูลที่ยังไม่มีข้อสรุปที่จะตัดสินใจ ในการดำเนินการตามที่มีความคาดหวัง โดยผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบ ควรมีการอ้างอิงกับความต้องการของผู้บริโภคโดยกำหนดกลยุทธ์การตลาดเพื่อการเจาะจงกลุ่มเป้าหมายและการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากการพัฒนาวัสดุและการสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ และเป็นการออกแบบโดยใช้ วัสดุที่มีมูลค่าทางด้านคุณค่าสูงได้มากขึ้นไปว่าการนำวัสดุที่แตกต่าง มาทำการวิจัยโดยไม่มีการนำกลยุทธ์การสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับ การศึกษาความต้องการทางการตลาดที่เหมาะสมและเข้ากับการวิจัยตามข้อมูลต่างๆ ที่ถูกต้องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พรทิพย์ เรืองธรรม. ทฤษฎีการออกแบบ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2560.
- พิชากร บำรุงวงศ์. กระบวนการสร้างสรรค์การสื่อสารด้วยแสงในบริบทของงานเปิดตัวผลิตภัณฑ์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต: สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์; 2559.
- รัตนวรรณ คิม. การออกแบบเรขาคณิตเพื่อสร้างอัตลักษณ์ศูนย์ภาษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์สู่อาเซียน. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2557.
- สาโรช พรวงค์. เปลือกการสื่อสารความหมายในงานสถาปัตยกรรม. [วารสารออนไลน์] 2558 [อ้างเมื่อ 8 มกราคม 2561] จาก <http://www.scgbuildingmaterials.com/th/HomeConsult/Blog/new-home/Facade-and-the-Meaning-in-Architecture.aspx>
- สุกัญญา นิลผาย. เปลือกอาคารทรงแสงปรับเปลี่ยนได้จากโครงสร้างรวงผึ้ง [วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์ (นวัตกรรมการอาคาร)]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2557.